Kulturutskottets betänkande 1979/80:16

med anledning av motion om förbättring av simkunnigheten

Motionen

I motionen 1978/79:1870, vars behandling på förslag av kulturutskottet i betänkandet 1978/79:34 uppskjutits till riksmötet 1979/80, har Lars Schött (m) yrkat att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts i fråga om behovet av kartläggning och förbättring av simkunnigheten i landet.

Motionären betonar att värdet av simkunnighet i dag är större än tidigare med hänsyn till människornas ökade fritid och därmed ökade möjligheter till friluftsaktiviteter, ofta förlagda till vatten och isar. Det starkt ökande antalet småbåtsägare och fritidsfiskare bör i detta sammanhang beaktas.

En någorlunda säker vetskap om andelen simkunniga finns endast beträffande grundskolans elever i årskurserna 3–6. För den vuxna befolkningen finns ingen simkunnighetsstatistik. Särskilt okunniga är vi om simkunnigheten hos invandrarna. Den hittills enda riksomfattande undersökningen om svenska folkets simkunnighet gjordes i samband med 1945 års folkräkning.

Motionären anser att en utredning bör göras med syfte att kartlägga simkunnigheten i vårt land och föreslå effektiva åtgärder för att förbättra densamma.

Remissyttranden

Yttranden över motionen har avgivits av Svenska kommunförbundet, Svenska simförbundet och Svenska livräddningssällskapet-Simfrämjandet (SLS).

Kommunförbundet framhåller att simskoleverksamheten i landets kommuner vad gäller barn i förskole- och lågstadieåldrarna är mycket väl utbyggd. Även om verksamheten är upplagd på frivillig basis når man den effekten att de allra flesta barn i 8–9-årsåldern är simkunniga. I grundskolan följs simkunnigheten upp och de barn som inte kan simma erbjuds undervisning genom skolans försorg. Genom detta system kan sägas att simundervisningen utformats på ett sådant sätt att en grundläggande simkunnighet hos barn är garanterad så långt det är praktiskt möjligt. Kommunförbundet nämner att genomförandet av SIA-skolan med fria och frivilliga aktiviteter troligen kan medverka till att förbättra simkunnigheten hos vissa elever.

Vad gäller den vuxna delen av befolkningen ser Kommunförbundet det som tveksamt att genomföra någon speciell undersökning påbyggd med åtgärder för att stimulera simkunnigheten.

Alla åtgärder för att förbättra simkunnigheten måste enligt Kommunförbundet ske på frivillig väg. Denna fråga bör därför prövas när statliga medel tilldelas de organisationer som verkar för en ökad simkunnighet.

Svenska simförbundet finner motionens förslag synnerligen angelägna och instämmer i att det är av stor vikt att tillförlitliga uppgifter om simkunnigheten i landet erhålls samt att åtgärder vidtas för att förbättra densamma. Simförbundet förutsätter att förbundets samlade erfarenheter och kunskaper utnyttjas vid en utredning.

Ett flertal frågeställningar är enligt Simförbundet därvid viktiga att få belysta. Som exempel nämns simkunnigheten i olika åldersgrupper, könsskillnader och effekten av skolans simundervisning. En utredning bör därutöver försöka kartlägga hur simundervisningen bedrivs i olika kommuner samt ge rekommendationer och råd om när och hur elementär simundervisning skall bedrivas.

I sitt yttrande lämnar Simförbundet upplysningar om sin egen verksamhet som omfattar: plask- och lekövningar för förskolebarn, simskolor, livräddning, teknik-, crawl- och medleyskolor, simning, simhopp, vattenpolo, konstsim, simmotion samt utbildning.

Svenska livräddningssällskapet-Simfrämjandet understryker vikten av att kartlägga och förbättra simkunnigheten i landet samt tillstyrker motionen.

Utskottet

I motionen 1978/79:1870 uttrycks önskemål om en utredning med syfte att kartlägga simkunnigheten i vårt land och föreslå effektiva åtgärder för att förbättra densamma. Motionen har tillstyrkts av Svenska simförbundet och Svenska livräddningssällskapet-Simfrämjandet (SLS), medan Svenska kommunförbundet avvisar den väg motionären förordar för att öka simkunnigheten. Utskottet får för egen del anföra följande.

Det är angeläget att simkunnigheten hålls på en hög nivå och att åtgärder vidtas för att förbättra den. Detta sker dels genom en utbyggd simundervisning, dels genom den upplysnings- och utbildningsverksamhet som bedrivs av Simförbundet och SLS.

Enligt utskottets mening är det önskvärt att insatser för att främja simkunnigheten görs redan bland små barn. För de barn som av olika anledningar inte har möjlighet att genom hemmens försorg lära sig simma är det särskilt angeläget att de i anslutning till förskolans verksamhet eller på annat sätt får vattenvana genom plask- och lekövningar som naturligen leder över till simundervisning. Det är önskvärt att det finns utrymme för

sådana aktiviteter i simanläggningarna.

Skolan har en viktig uppgift när det gäller att stimulera simträning och kontrollera simkunnigheten bland eleverna. Målet för skolans simundervisning är enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 69) att varje elev skall bli fullt simkunnig såvida det inte föreligger något fysiskt eller psykiskt handikapp som hindrar eleven att delta i simundervisningen. En ny läroplan skall enligt riksdagens beslut tillämpas fr. o. m. läsåret 1982/83. Enligt vad utskottet erfarit överväger man vid det nu pågående läroplansarbetet att införa bestämmelser om skärpt kontroll av elevernas simkunnighet. Det har även diskuterats att i simundervisningen lägga större vikt vid livräddningsmoment.

Utskottet kan således konstatera att såväl kommunerna och skolan som berörda organisationer visar stort intresse för ökad simkunnighet och gör betydande insatser för att uppnå detta.

Vad beträffar motionärens speciella önskemål anser utskottet det tveksamt om en kartläggning av simkunnigheten i form av en riksomfattande undersökning skulle ge något säkert underlag för en åtgärdsplanering. Osäkerheten i de lämnade uppgifterna torde med nödvändighet bli ganska hög. Behovet av att stödja ökade insatser för att få vuxna att på frivillig väg förbättra sin simkunnighet synes inte heller behöva motiveras genom en kartläggning.

Under åberopande av det anförda avstyrker utskottet motionen 1978/79:1870 om en särskild utredning och hemställer

att riksdagen avslår motionen 1978/79:1870.

Stockholm den 20 november 1979

På kulturutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Karl-Eric Norrby (c), Tore Nilsson (m), Åke Green (s), Kerstin Anér (fp), Tyra Johansson (s), Ingrid Diesen (m), Lars-Ingvar Sörenson (s), Olle Eriksson (c), Hans Alsén (s), Lars Ahlmark (m), Catarina Rönnung (s), Anna Eliasson (c), Kerstin Andersson i Kumla (s) och Bertil Hansson (fp).

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1979